

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

“ 31 ” 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні комунікації

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Вид дисципліни за вибором

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“30” серпня 2022 року, протокол № 1.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Лариса ХИЖНЯК, доктор соціологічних наук, професор, професорка закладу вищої освіти кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Протокол від “26” серпня 2022 року № 1.

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня

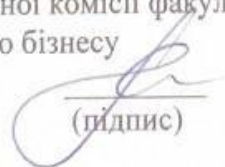
(підпис)

Олександр ХИЖНЯК
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1.

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні комунікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавра** зі спеціальності **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»** освітня програма **«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»**

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у студентів/студенток уявлення про міжнародні комунікації та зміну їх ролі в сучасному світі.

1.2. Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

Основним завданням вивчення дисципліни **«Міжнародні комунікації»** є:

• **формування таких загальних компетентностей**

ЗК 2 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;

ЗК 3 – здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово;

ЗК 7 – здатність працювати як автономно, так і у команді;

ЗК 8 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті;

формування таких фахових компетентностей

ФК 1 – знання про природу, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин;

ФК 3 – знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

ФК 5 – здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень;

ФК 8 – знання засад дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами);

ФК 12 – знання природи та еволюції міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними;

ФК 13 – здатність до комунікації та здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами);

ФК 14 – знання про міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини;

ФК 15 – володіння іноземними мовами на професійному рівні, виконання усного та письмового перекладу з фахової тематики міжнародних відносин;

ФК 17 – здатність використовувати основні форми і засоби масової комунікації, методи та технології зв'язків з громадськістю в міжнародних відносинах;

ФК 20 – здатність застосовувати основні методи та засоби міжнародної комунікації та організації інформаційних кампаній.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти/студентки знатимуть природу й основи міжнародних комунікацій, методи вивчення та сучасні дослідження міжнародних комунікацій, стратегічні та кризові міжнародні комунікації, механізми міжнародних комунікацій в різних сферах міжнародного співробітництва; отримають практичні висновки та результати, що можуть бути застосовані у сфері міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

За вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-
Семестр	
7-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Самостійна робота	
56 год.	
Індивідуальна робота	
	-

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

ПРН 2 – знання про природу та механізми міжнародних комунікацій;

ПРН 3 – знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;

ПРН 8– знання основ ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;

ПРН 12 – проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів;

ПРН 16 – володіти основами ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;

ПРН 20 – здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах;

ПРН 21 – здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень;

ПРН 22 – виконувати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів;

ПРН 23 – вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН 24 – брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати точку зору опонентів;

ПРН 27 – використовувати основні форми і засоби масової комунікації, методи та технології зв'язків з громадськістю в міжнародних відносинах;

ПРН 28 – забезпечувати діяльність прес-служб зовнішньо-політичних відомств.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Міжнародні комунікації: зміна ролі в сучасному світі

Тема 1. Природа сучасних міжнародних комунікацій

Ключові комунікації в системі міжнародних відносин.

Суб'єкти комунікації в системі міжнародних відносин: система та її елементи (держави, міжнародні організації, громадські організації, групи і спільноти, окремі особи). Об'єкти комунікації в системі міжнародних відносин (відомості і сигнали, мінерально-сировинні ресурси, енергія, технології, культурні та інші духовні й матеріальні об'єкти). Канали комунікації в системі міжнародних відносин.

Компоненти міжнародної комунікації: об'єкт комунікації, передавач повідомлення (суб'єкт), отримувач повідомлення (другий суб'єкт), канал, по якому передається даний

об'єкт, коштів передачі / прийому об'єкта. Міжнародні комунікації і зв'язки системи міжнародних відносин з її зовнішнім і внутрішнім середовищем.

Тема 2. Міжнародні комунікації в сучасному медіапросторі

Особливості сучасної медіасистеми. Основні моделі взаємозв'язків між медіасистемами і соціально-політичними системами. Тренди розвитку сучасної міжнародної медіасистеми. Параметри, за якими досліджуються сучасні медіасистеми.

Місце і роль засобів масової комунікації в міжнародній медіасистемі. Сутність міжнародного медіапростору та рівні його аналізу. Засоби масової комунікації в міжнародній медіасистемі. Функціональний стан міжнародних засобів масової комунікації, їхні параметральні характеристики, особливості в контексті міжнародних відносин і світової політики.

Тема 3. Стратегічні міжнародні комунікації

Поняття «стратегічні комунікації в міжнародних відносинах». Співвідношення стратегії і тактики в міжнародних відносинах.

Фактори розвитку стратегічних комунікацій та їх переваги, недоліки та обмеження. Стратегічні комунікації в умовах нестабільності й турбулентності світового порядку.

Науковий супровід розвитку стратегічних міжнародних комунікацій. Концепція стратегічної комунікації.

Основні складові стратегічних комунікацій. Канали міжнародної стратегічної комунікації. Професійні, етичні та особистісні якості стратегічних комунікаторів.

Нові ідеї і підходи до міжнародної стратегічної комунікації в умовах цифровізації міжнародних комунікацій і міжнародних відносин. Стратегічні комунікації в роботі з новими джерелами інформації. Електронні канали комунікації, які застосовуються в роботі сучасними стратегічними комунікаторами. Проблеми вивчення стратегічної комунікації в умовах війни.

Тема 4. Кризові міжнародні комунікації

Міжнародні кризи: поняття, ознаки, види. Проблема ідентифікації міжнародних криз.

Міжнародні комунікації в умовах кризи міжнародних відносин та світової політики. Теорії міжнародних кризових комунікацій.

Технології попередження та подолання негативних наслідків міжнародних криз засобами міжнародних комунікативних взаємодій.

Тема 5. Методи вивчення та сучасні дослідження міжнародних комунікацій

Методологія та наукові принципи вивчення міжнародних комунікацій.

Перегляд класичних концепцій і методів в дослідженнях міжнародних відносин, міжнародних комунікацій і світової політики. Пошук нових теоретико-методологічних концептів.

Загальнонаукові і спеціальні методи дослідження сучасних міжнародних комунікацій. Кількісні та якісні методи. Методи збору та аналізу емпіричних даних про міжнародні комунікації. Ситуаційний, кроскультурний, компаративний аналіз міжнародних комунікацій.

Сучасні міждисциплінарні дослідження міжнародних комунікацій (аналітичні центри, міжнародні проекти та ін.).

Розділ 2. Сфери та технології реалізації міжнародних комунікацій

Тема 6. Зовнішньополітичні цифрові міжнародні комунікації

Цифрові комунікації в сучасних міжнародних відносинах та світовій політиці. Інструменти зовнішньої комунікації (веб-сайти, платформи діаспори, закриті вікі, блоги тощо).

Інтернет-присутність учасників міжнародних відносин: сутність, призначення, медіаресурси.

Роль і місце категорії «зовнішньополітична комунікація держави» в понятійно-термінологічній системі теорії міжнародних відносин.

Тема 7. Міжнародні комунікації в бізнесових і культурних практиках міжнародного співробітництва

Зміна ролі міжнародних комунікацій у міжнародних відносинах, що зумовлена зрушеннями у світі наприкінці на межі ХХ - ХХІ ст. Особливості міжнародних комунікацій в різних типах міжнародного потоку інформації. Міжнародні комунікації в зовнішньополітичному інформаційно-пропагандистському потенціалі держав та міжнародних організацій. Міжнародні комунікації в забезпеченні міжнародних економічних та бізнесових взаємодій. Міжнародні комунікації в забезпеченні міжнародних культурних взаємодій. Міжнародні комунікації у розв'язанні глобальних, регіональних і локальних проблем.

Тема 8. Регулювання та ефективність міжнародних комунікацій

Регулятори міжнародних комунікацій (державні, наддержавні та ін.). Інституційне та неінституційне, формальне й неформальне регулювання міжнародних комунікацій. Комунікаційна політика у сфері міжнародних відносин. Роль комунікаційного менеджменту в регулюванні міжнародних комунікацій.

Ефекти та ефективність міжнародних комунікацій. Чинники, що визначають ефективність міжнародних комунікацій. Причини неефективного використання міжнародної стратегічної комунікації. Проблеми, які гальмують роботу стратегічних комунікаторів. Відсутність чіткого підходу в роботі стратегічних комунікацій; недооцінка значущості міжкультурної комунікації і «нових медіа» при роботі з цільовими аудиторіями, на які спрямована міжнародні комунікації. Ефективність соціальних мереж у міжнародному комунікаційному просторі. Ризики міжнародних комунікацій: ідентифікація, технології попередження та запобігання їх негативного впливу.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	семінари	самостійна робота
Розділ 1. Міжнародні комунікації: зміна ролі в сучасному світі				
1. Природа сучасних міжнародних комунікацій	15	4	4	7
2. Міжнародні комунікації в глобальному медіапросторі	15	4	4	7
3. Стратегічні міжнародні комунікації	15	4	4	7
4. Кризові міжнародні комунікації	15	4	4	7
5. Методи вивчення та сучасні дослідження міжнародних комунікацій	15	4	4	7
Разом за розділом 1	75	20	20	35
Розділ 2. Сфери та технології реалізації міжнародних комунікацій				
6. Зовнішньополітичні цифрові міжнародні комунікації	15	4	4	7
7. Міжнародні комунікації в бізнесових і культурних практиках міжнародного співробітництва	15	4	4	7
8. Регулювання та ефективність міжнародних комунікацій	15	4	4	7
Разом за розділом 2	45	12	12	21
Усього годин	120	32	32	56

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Природа сучасних міжнародних комунікацій	4
2	Міжнародні комунікації в глобальному медіапросторі	4
3	Стратегічні міжнародні комунікації	4
4	Кризові міжнародні комунікації	4
5	Методи вивчення та сучасні дослідження міжнародних комунікацій	4
6	Зовнішньополітичні цифрові міжнародні комунікації	4
7	Міжнародні комунікації в бізнесових і культурних практиках міжнародного співробітництва	4
8	Регулювання та ефективність міжнародних комунікацій	4
	Разом	32

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Робота з рекомендованою основною й допоміжною літературою до тем навчальної дисципліни	8
2	Виконання завдань до тем навчальної дисципліни	8
3	Підготовка до семінарських занять (дискусій)	8
4	Підготовка аналітичного завдання до самостійної роботи	14
5	Підготовка до поточного контролю знань	6
6	Підготовка до підсумкового контролю знань (екзамен)	6
	Разом	56

Завдання до самостійна робота

Тема самостійної роботи «Ситуаційний підхід до міжнародних комунікацій»

Поміркуйте над тим, що необхідно Вам як інформаційному працівникові для супроводу вирішення проблеми засобами міжнародних комунікацій на прикладі однієї з запропонованих ситуацій, або самостійно обраних. Складіть короткий текст повідомлення (до 10 тис. знаків з пробілами).

Теми ситуацій:

- 1) переговори з терористами
- 2) примусова дипломатія
- 3) невиконання однією країною рішення суду щодо сплати фінансового боргу перед іншою країною
- 4) анексія одною державою території іншої суверенної держави
- 5) порушення державою торговельної угоди з іншою державою
- 6) провокаційні дії держави на кордоні з іншою державою
- 7) публікація в ЗМІ (міжнародних, інших країн) матеріалів, які ганьблять імідж країни
- 8) публікація у ЗМІ (міжнародних, інших країн) матеріалів, які спотворюють історичну правду про країну
- 9) звинувачення /тюремний термін в одній державі щодо громадянина іншої держави
- 10) інші ситуації (на вибір студента/студентки).

Визначте:

- 1) перелік завдань щодо ситуації, для вирішення яких необхідна міжнародна комунікація;
- 2) перелік (зміст) інформації та види міжнародної комунікації, яка знадобиться для комунікативного супроводу вирішення ситуації;

- 3) канал (канали), за якими інформацію доцільно поширювати в міжнародному інформаційно-комунікативному просторі;
 4) учасників міжнародної комунікації, яких доцільно залучити до врегулювання даної ситуації.

Оцінювання: за виконання самостійної роботи можна отримати до 12 балів: до 3-х балів за кожне виконане завдання (3 бали x 4 завдання = 12 балів).

Оцінювання самостійної роботи за видами завдань, які необхідно розкрити

Види завдань	Кількість балів
1) перелік завдань відповідно до ситуації, для вирішення яких необхідна міжнародна комунікація	3
2) перелік (зміст) інформації та види міжнародної комунікації, яка знадобиться	3
3) канал (канали), за якими інформацію доцільно поширювати в міжнародному інформаційно-комунікативному просторі	3
4) визначення учасників міжнародної комунікації, яких доцільно залучити до врегулювання ситуації	3
Разом	12

Критерії оцінювання окремого завдання самостійної роботи

(за 3-х бальною шкалою)

Високий рівень 3 бали	Відповідь повна та змістовна, характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 2 бали	Відповідь повна та змістовна. Однак є неточності, відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1 бал	Відповідь характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Багато неточностей і помилок.
Незадовільний рівень 0 балів	Дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблеми міжнародних комунікацій в сучасному світі.

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ. Не передбачено навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Міжнародні комунікації»

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
ПРН 2	знання про природу та механізми міжнародних комунікацій;	Інформативно-доказовий метод; пояснювально-ілюстративний метод (критичний аналіз соціальних факторів	Оцінювання тестових завдань, усних відповідей на практичних заняттях, участі в групових дискусіях; володіння

		розвитку міжнародних комунікацій і розкриття специфіки їх впливу на світові події). Дискусійна панель. Відкритий мікрофон. Рольова гра «Бридкий апельсин»	основними теоретико-методологічними підходами до вивчення міжнародних комунікацій. Активність під час групових дискусій. Письмова екзаменаційна робота
ПРН 3	знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;	Лекція: інформативно-доказовий метод. Практичні заняття: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод (критичний огляд нових джерел, видів збору і аналізу емпіричних даних про міжнародні події та міжнародні відносини в контексті міжнародних комунікацій).	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 8	знання основ ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;	Лекція: інформативно-доказовий метод. Практичні заняття: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод (критичний огляд нових джерел, видів збору і аналізу емпіричних даних про міжнародні події та міжнародні відносини в контексті міжнародних комунікацій).	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 12	проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.	Лекція: інформативно-доказовий метод. Практичні заняття: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод (критичний огляд нових джерел, видів збору і аналізу емпіричних даних про	Оцінювання тестових завдань, усних відповідей на практичних заняттях, виконання творчих завдань. Письмова екзаменаційна робота

		міжнародні події та міжнародні відносини в контексті міжнародних комунікацій).	
ПРН 16	володіти основами ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;	Лекція: Інформативно-доказовий метод; Дослідницький метод, аналіз міжнародних ситуацій. Дискусійна панель. Відкритий мікрофон. Івент-аналіз.	Оцінювання тестових завдань, виконаних практичних завдань, розв'язування аналітичних задач; володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Письмова екзаменаційна робота
ПРН 20	здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах;	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод . Дискусійна панель. Відкритий мікрофон.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестових завдань, розв'язування аналітичних задач, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Письмова екзаменаційна робота
ПРН 21	здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонаознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень;	Інформативно-доказовий метод; пояснювально-ілюстративний метод (критичний аналіз соціальних факторів розвитку міжнародних комунікацій і розкриття специфіки їх впливу на світові події). Дискусійна панель. Відкритий мікрофон.	Оцінювання тестових завдань, усних відповідей на практичних заняттях, участі в групових дискусіях; володіння основними теоретико-методологічними підходами до вивчення міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота
ПРН 22	виконувати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, дво- та багатосторонніх	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод. Дискусійна панель.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи.

	міжнародних проєктів;		Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 23	вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод. Дискусійна панель.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 24	брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати точку зору опонентів;	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод. Дискусійна панель.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Презентація завдань до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 27	використовувати основні форми і засоби масової комунікації, методи та технології зв'язків з громадськістю в міжнародних відносинах;	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод. Дискусійна панель.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Завдання до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.
ПРН 28	забезпечувати діяльність прес-служб зовнішньополітичних відомств.	Лекція: Інформативно-доказовий метод; дослідницький метод. Дискусійна панель.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестів, виконання завдань, володіння дослідницьким інструментарієм у вивченні міжнародних комунікацій. Презентація завдань до самостійної роботи. Письмова екзаменаційна робота.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів/студенток до виконання конкретної роботи. Методи контролю: усне опитування, поточне тестування, оцінювання виконаних завдань, екзамен.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів та студенток;
- контроль засвоєння теоретичного матеріалу (у вигляді тестування) з тем навчальної дисципліни;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання у сфері міжнародних комунікацій;
- контроль та оцінювання вмінь студентів/студенток здійснювати аналіз механізмів міжнародних комунікацій, цифрових комунікацій у сучасних міжнародних відносинах, інструментів зовнішньої комунікації, дослідницькі підходи до вивчення міжнародних відносин; володіти основними методами вивчення міжнародних комунікацій;
- оцінювання вмінь та навичок аналізувати сучасну зовнішньополітичну практику держав крізь призму міжнародних комунікацій; готувати аналітичні матеріали з питань ролі міжнародних комунікацій у міжнародних відносинах та світовій політиці.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів/студенток, набутих під час вивчення тем. Вони мають показати вміння володіти термінами та поняттями, дослідницьким інструментарієм вивчення міжнародних комунікацій; надавати характеристики об'єктів, учасників, каналів сучасних міжнародних комунікативних взаємодій; мати уявлення про механізми міжнародних комунікацій, стратегічні та кризові міжнародні комунікації; специфіку міжнародних комунікацій в різних сферах міжнародного співробітництва та регулювання міжнародних комунікацій (інституційного, формального та неформального тощо).

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усне опитування / навчальна дискусія за питаннями практичного (семінарського) заняття	Висока активність здобувача на практичному (семінарському) занятті, демонстрація засвоєння повного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки	3

	Активність здобувача на практичному (семінарському) занятті, демонстрація засвоєння повного обсягу матеріалу теми, ознайомлення із запропонованими джерелами, уміння робити висновки, але здобувач припустився окремих помилок.	2
Тестування за питаннями практичного (семінарського) заняття	За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань. Правильна відповідь на 1 питання оцінюється в 0,1 бала.	0,1–1
Панельна дискусія	Висока активність студента та студентки на практичному (семінарському) занятті, демонстрація ознайомлення із запропонованим матеріалом, уміння мислити критично та аналітично, формувати й виражати своє ставлення до предмета дискусії, робити висновки, наводити приклади.	3
	Активність студента та студентки на практичному (семінарському) занятті, демонстрація ознайомлення із запропонованим матеріалом, уміння мислити аналітично, формувати та виражати своє ставлення до предмета дискусії, робити висновки, але студент та студентка припустилися окремих помилок.	2
Виконання практичних завдань	Правильне розв'язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, та процесуальної формалізації; наведено посилання на міжнародні правові акти; вміло й доцільно застосовано правові норми, надаючи юридичну оцінку ситуації; висновки чіткі, вичерпні, логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань.	3
	Правильне розв'язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, але з окремими помилками процесуальної формалізації; висновки логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань, але невичерпні.	2
Практичне завдання екзаменаційного білету	Студент/студентка міцно засвоїли теоретичний матеріал, логічно мислить і будує відповідь, грамотно висловлює свої міркування, впевнено та у достатній мірі відповідає на додаткові питання. Вміє використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань, розв'язанні проблемних ситуацій, можливо з незначними неточностями	8-10
	Студент/студентка добре засвоїли теоретичний матеріал, аргументовано будує відповідь, але є	5-7

	певні похибки у логіці викладу, не в повній мірі відповідає на додаткові питання. При виконанні практичних завдань є незначні помилки у розрахунках, не зовсім повні висновки за отриманими результатами	
	Студент/студентка в основному опанували теоретичний матеріал, але не переконливо відповідають та плутають поняття, додаткові питання викликають невпевненість і демонструють відсутність стабільних знань. Практичні завдання в основному виконані, але при їх виконанні без достатнього розуміння застосовано навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок	3-4
	Студент/студентка поверхово або взагалі не опанували теоретичний матеріал, не знають наукових фактів та визначень, проявляють слабкість або відсутність творчого та критичного мислення, є складнощі при відповіді на додаткові питання, значні труднощі у виконанні практичних завдань, які не виконані загалом або виконані частково з грубими помилками	1-2

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені: теоретичне питання – 10 балів. Тести – 30 балів (30 тестових завдань x 1 бал).

За бажанням студент/студентка має можливість обрати тестову форму білета (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент/студентка на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії, воєнного стану з заборонаю відвідування ЗВО) надається можливість скласти **екзамен у тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, можна одержати 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно** в курсі «Міжнародні комунікації».

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота								Екзамен	Сума		
Розділ 1				Розділ 2						Самостійна робота	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
6	6	6	6	6	6	6	6	12	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія /Авт. кол.: Брусилівська О. І., Даниленко С. І., Добржанська О. Л. та ін. К.: Вадекс, 2020. 524 с.

Бистрицький Є. Комунікація і культура в глобальному світі / Є. Р. Бистрицький, Р. Зимовець, С. Пролєєв. Київ: Дух і Літера, 2020. 416 с.

Карпчук Н. П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с.

Комунікативні тренди міжнародних відносин: монографія. Київ: Центр вільної преси, 2016. 614с.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навчальний посібник / Відп. за випуск Г. Г. Швачич. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.

Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія / В. М. Бебик, С. І. Копійка, Є. А. Макаренко та ін. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.

Допоміжна

Журнали

Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. – <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>

Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. – <http://international-relations.knukim.edu.ua/>

Політичне життя – <https://jpl.donnu.edu.ua/about>

***

Білорус О. Г. Глобальні трансформації і стратегія розвитку: монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко. Київ: ВіШОЛ, 1998. 416 с.

Вербицька Г. Роль мультимедійної комунікації в «Арабській весні». *Образ*. 2019. № 2 (31). С. 69-75.

Галлін Деніел С., Манчіні Паоло. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / пер. з англ. К.: Наука, 2008. 320 с.

Гарькавий Є. М. Кризові комунікації як напрям реалізації стратегічних комунікацій у силах оборони України. *Політичне життя*. 2019. № 3. С. 69-73.

Гринчак Н. А. Ефективний комунікаційний менеджмент як чинник розвитку сучасних міжнародних компаній / Н. А. Гринчак, Т. М. Булах, О. А. Іващенко. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2021. №3-4. С. 72-79.

Гугнін Е. А. Теоретичні засади дослідження зовнішнього впливу в соціології: монографія. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 196 с.

Довгань О. Д., Ткачук Т. Ю. Система інформаційної безпеки України: онтологічні виміри / О. Д. Довгань, Т. Ю. Ткачук. *Інформація і право*. 2018. № 1(24). С. 89-103.

Дубов Д. В. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *Стратегічні пріоритети*. № 4 (41). 2016. С. 9-23.

Запорожець О. Ю. Кризовий комунікативний менеджмент у міжнародних відносинах: моногр. К.: ІМВ, 2006. 102 с.

Карпчук Н. П. Стратегічна комунікація ЄС як засіб у боротьбі з дезінформацією. *Політичне життя*. 2019. № 1. С. 52-58.

Козак А., Близнюк Л. Культурний туризм як інструмент міжкультурної комунікації. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 3. С. 93-102.

Конах В. К. Поняття «медіа-простір» в науковій думці. *Вісник Дніпропетровського університету. Політологія*. 2015. № 2. С. 112-129.

Костенко А. М. Інформаційно-комунікативні стратегії євроінтеграції в Україні. *Науково-теоретичний альманах «Грані»*. 2018. Т. 21. № 11. С. 70-77.

Костенко Н. Елементарні частки глобальної комунікації. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2018. № 4. С. 206-211.

Курандо О. С. «Велика стратегія» у зовнішній політиці США. *Політичне життя*. 2018. № 2. С. 125-128.

Максименко О. О. Українське суспільство: відгомін глобальних і спалахи локальних криз. *Український соціум*. 2021. № 4(79). С. 229-236.

Максимець В. Є., Попадюк Л. І. Стратегічні комунікації: основні принципи та використання в блогосфері. *Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць*. 2020. Випуск 156. № 5. С. 312-317.

Опрятний С. М. Міжнародне спілкування (прагматичний компонент): монографія. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя: КПУ, 2012. 206 с.

Осмоловська А. О. Економічна, політична та соціальна кризи Європи в XXI столітті. *Політичне життя*. 2019. № 2. С. 80-85.

Павлюх М.В. Застосування соціально-комунікаційних технологій у міжнародних відносинах. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. Випуск 4. С. 239-248.

Піпченко Н. Трансформація зовнішньополітичної комунікації ЄС, Німеччини та України. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 2(13). С. 91-101.

Пелепейченко Л. М. Стратегічні комунікації силових структур України в сучасному соціальному контексті. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2017. № 1(21). С. 34-41.

Пода Т. А. Феномен соціальних мереж та їхній вплив на суспільно-політичні процеси у глобалізованому світі. *Вісник Національного авіаційного ун-ту. Сер.: Філософія. Культурологія: зб. наук. пр.* 2019. Вип. 1 (29). С. 141-145.

Попова Т. В., Ліпкан В. А. Стратегічні комунікації: словник /за заг. ред. В. А. Ліпкана. Київ, 2016. 416 с.

Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.

Рибаченко В. Ф., Цаль-Цалько М. В. Соціальна комунікація влади й громадськості в процесі євроінтеграції України. *Соціальні комунікації: теорія і практика*. 2016. № 2 (2). С. 58-62.

Роговченко А. М. Стратегічні комунікації: досвід Афганістану для України. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2021. № 1(49). С. 65-72.

Сивак Т. В. Принципи стратегічних комунікацій у публічному управлінні. *Державне управління: теорія та практика*. 2019. № 1. С. 41-49.

Сивак Т. Міжнародний досвід формування стратегічних комунікацій. *Актуальні проблеми державного управління*. № 2(78). 2019. С. 81-86.

Слободяник О. Зовнішньополітичні комунікації міжнародних організацій: міжкультурний контекст. *European Political and Law Discourse*. 2018. Vol. 5. Issue 4. P. 73-80.

Терещеня О. В. Стратегічні комунікації у науково-теоретичному дискурсі. *Communications and Communicative Technologies*. Випуск 20. 2020. С. 116-121.

Федонюк С. Розвиток концепції стратегічних комунікацій ЄС / С. Федонюк, І. Карпук. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 2(13). С. 44-65.

Фролова О. М., Мирончук Л. М. Стратегічні комунікації як засіб врегулювання міграційної кризи в ЄС. *Політичне життя*. 2021. № 2. С. 135-140.

Хижняк Л. М. Кризові ситуації, кризові комунікації й пошук нового формату управлінських практик / Л. М. Хижняк, К. В. Хижняк. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики: збірник наукових праць*. Вип. 76. 2017. С. 166-173.

Хилько М. М. Стратегічні комунікації як чинник зовнішньої політики і державної безпеки: досвід США, ЄС, України. *Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць*. 2021. Випуск 165 (№ 10). С. 28-34.

Хорошко В. О. Концепція застосування інформаційних впливів та протидії інформаційній зброї / В. О. Хорошко, Ю. Є. Хохлачова, Ч. І. Прокоф'єв. *Правове, нормативне та метрологічне забезпечення систем захисту інформації в Україні*. Вип. 1(31), 2016. С. 9-24.

Чічановський А. А. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. К.: Грамота, 2010. 568 с.

Черпак Т. Особливості кризових комунікацій у політичному дискурсі в сучасній Україні. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2018. Вип. 49: *Інформаційно-комунікаційні трансформації і бібліотечно-інформаційна діяльність*. С. 56-68.

Jonker J., Faber N. 2021. *Organizing for Sustainability. A Guide to Developing New Business Models*. Palgrave Macmillan, Cham. 242 p.

Laity, M. (2018). NATO and Strategic Communications: 'The Story So Far'. *The Three Swords Magazine*, p. 65-73. URL: http://www.jwc.nato.int/images/stories/threeswords/THREESWORDSMARCH2018_Websitereleased.pdf

NATO StratCom CoE. (2020). *About Strategic Communications | StratCom*. URL: <https://www.stratcomcoe.org/about-strategic-communications>

Nemr, C., & Gangware, W. (2019). *Weapons of mass distraction: Foreign State-sponsored disinformation in the digital age*. Park Advisors. URL: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/05/Weapons-of-MassDistraction-Foreign-State-Sponsored-Disinformation-in-the-Digital-Age.pdf>

Pejanović, L., Stojanović, S., Ristić, J., Stojanović, N. Management and Communication with Forces and Resources in the Emergence of Crises and Disasters in the Balkans Region. *Social Communications: Theory and Practice*. 2021. Vol. 12(1), 128-139.

Pejanović L., & Ristić J. The Role of Authorities and Communication in Building the Capacity of the National State Security System. *Social Communications: Theory and Practice*. Vol. 11'2020, 70-78.

11. Посилання на інформаційні ресурси в інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Стратегія інформаційної безпеки: Указ Президента України від 28.12.21 р. № 685/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>

***

Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики // Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 28 березня 2019 р.). Львів: НУ ЛП, 2019. 200 с. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/9/16/paragraphs/806/zbirnykmaterialiv3.pdf>

Войтко О. Обґрунтування елементів комунікативної моделі системи стратегічних комунікацій сил оборони / О. Войтко, В. Кацалап, Ю. Бабій. *Збірник наукових праць*

Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки. 2020. 80(2), 61-72. <https://doi.org/10.32453/3.v80i2.190>

Гуцал С. А. Публічна дипломатія та стратегічні комунікації: вивчення концептуальних основ. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/2769/2473.

Єршомін М. Несподівані перехрестя міжнародної політичної комунікації: вплив та інсайти універсальних кодів медіа на прикладах подкастів, коміксів та нового медіа. *Медіафорум*. 2021. № 9. С. 263-274. <https://journals.chnu.edu.ua/index.php/mediaforum/article/view/255>

Закіров М. Інтернет-ресурси як інструмент стратегічних комунікацій: міжнародний досвід. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2020. Вип. 58. С. 231–241. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/naukprazi/58.pdf>.

Капшик О. В. Поняття і сутність стратегічних комунікацій як засобу забезпечення національної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 16. С. 109-113. http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2018/23.pdf

Копійка В. В. Міжнародні комунікації як детермінанти зовнішньої політики світових акторів. http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3844/3504

Кулеба О. В. Роль сучасних інформаційно-комунікативних технологій у формуванні міжнародного іміджу держав. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 3. С. 104-107.

Макаренко Є. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3117/2798

Малахов Г. Б. Нова стратегія протидії тероризму в США. *Інформація і право*. 2022. № 1(40). С. 119-123. <file:///C:/Users/User/Downloads/254349-Текст статті-584902-1-10-20220331.pdf>

Новицький В. Я. Стратегічні засади забезпечення інформаційної безпеки в сучасних умовах. *Інформація і право*. 2022. № 1(40). С. 111-118. <file:///C:/Users/User/Downloads/254349-Текст статті-584902-1-10-20220331.pdf>

Почепцов Г. Г. Стратегічні комунікації в умовах інформаційного протиборства. Київ: Детектор Медіа, 2015. URL: https://ms.detector.media/trends/1411978127/strategicheskie_kommunikatsii_v_usloviyakh_informatsionnogo_protivoborstva/.

Ткачук Н. А. Стан та проблемні питання реалізації стратегії кібербезпеки України. *Інформація і право*. 2019. № 1(28). С. 129-134. <file:///C:/Users/User/Downloads/221317-Текст статті-500707-1-10-20201227.pdf>

Харченко О. Комунікація під час криз // Комунікаційний інструментарій для державних службовців. Київ, 2018. С. 129-132. <https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/communication-toolkit-a4u-mip-ukr.pdf>

Хорошко В., Хохлачова Ю. Інформаційна війна. ЗМІ як інструмент інформаційного впливу на суспільство. Частина 1. *Безпека інформації*. 2016. Т. 22. № 3. С. 283-288. http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2016_22_3_9

Чому пісенний конкурс «Євробачення» є універсальним та важливим засобом міжнародної комунікації? https://adastra.org.ua/blog/chomu-pisennij-konkurs-uevrobachennya-ye-universalnim-ta-vazhlyvim-zasobom-mizhnarodnoyi-komunikaciyi_1

Galbraith J. A fine balance: 10 global communication trends policies. <https://www.ipra.org/news/itle/a-fine-balance-10-global-communication-trends/>

Hamelink C. Trends in World Communication. <https://www.religion-online.org/article/trends-in-world-communication/>

Roselle L. Foreign Policy and Communication. <https://oxfordre.com/internationalstudies/view/10.1093/acrefore/9780190846626.001.0001/acrefore-9780190846626-e-184?result=2&rskey=L2slgg>

Stanzel V. New Realities in Foreign Affairs: Diplomacy in the 21st Century. <https://www.swp-berlin.org/en/publication/new-realities-in-foreign-affairs-diplomacy-in-the-21st-century/>

Tehrani M. Global communication and international relations: changing paradigms and policies. https://www.gmu.edu/programs/icar/ijps/vol2_1/Tehrani.htm

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно** в курсі «**Міжнародні комунікації**»